

Voz z enim kolesom se imenuje samokolnica, z dvema kolesoma pa gare ali samotež voz. Vozove ali kola dela kolar, in jih kovač okuje. Čemu so vozovi? Gospôda se vozi v kočii. — Sani nimajo koles, temuč krive sanince. S snemi se vozimo ali dričamo po snegu in ledu. — Ujzdo, berzdo, komat in stranice dene voznik na konja, kadar ga vprega, z žili živino k vagi priveže, z vajetom pa jo vodi ali viža in obderžuje. — Sedlo dene jezdic na konja, ga s pasom pripaše, se vanj vsede, in dene noge v stremena. — Ostroge ima jezdic na petah; ž njimi spodbada konja, in ga poganja z bičem. — Naštejte vso konjsko opravo! Kdo jo nareja in popravlja! — V jarem vpregajo z jarmovko vole in krave. Jarem in jarmovka je tedaj volovska oprava.

Navod za podučevanje v petju.

(D a l j e.)

V. Vaja.

- a) Učitelj igra in učenci taktirajo. Poglej II. vajo!
- b) in c) 1.) Ponavljanje „sklepov od zdolej in od zgoraj“ po vseh v poslednjih vajah omenjenih spremembah in tudi z besedami.
- 2.) Zdaj učitelj predigra glas: c, učenci pa zapojó „sklep od zgoraj“: c, d, c. — Učitelj predigra zdaj: d, učenci pa zapojó „sklep od zgoraj“: d, e, d. — Učitelj predigra glas: f, učenci pa zapojó „sklep od zdolej“: f, e, f.
- 3.) Učitelj zdaj po redu predigra: c, d, e, f. — Učenci presojujejo tako le: Štirje glasovi; drugi je višji kakor prvi, tretji višji kakor drugi, četrti višji kakor tretji. Drugi je za „véliko stopnjo“ višji kakor prvi, ker se ž njima lahko „sklep od zgoraj“ stori: c, d, c; tretji je zopet za „véliko stopnjo“ višji kakor drugi, ker se ž njima tudi lahko „sklep od zgoraj“ stori: d, e, d; četrti je za „malo stopnjo“ višji kakor tretji, ker se ž

njima „sklep od zdolej“ stori: f, e, f. — Zdaj učitelj versto: c, d, e, f zapoje in izrekuje zraven zlog: **1a**, ter k vsakemu glasu udarja. Potem pojó učenci, in po napeljevanju učitelja na vsak glas udarijo po 1., potem po 2., po 3., po 4.; poslednjič tudi po 2 glasova na en udarec zapojó, kakor je že v poprejšnih vajah bilo razlagano.

- 4.) Učitelj predigra versto od zgoraj dol: f, e, d, c, ter napeljuje učence, da sami najdejo, da so ravno tisti štiri glasovi, ki so jih popred peli, samo da so po zadniško uversteni. — Zdaj pojó učenci versto naprej in nazaj, t. j. navzgor in navzdol. Poslednjič učitelj pové, da se tej vaji pravi: „čveterored.“ Zakaj? — Zato, ker obseže štiri glasove po redu sestavljene.

- 5.) Potrebno je, da učenci „čveterored“ zapeti znajo začensí $\frac{1}{2}$ vsakoršnim glasom, kakoršnega koli jim učitelj predigra. Toraj naj predigra: g. Učenci s tem glasom začensí zapojó „čveterored“: g, a, h, c, in nazaj: c, h, a, g, — in več tacega. — Opomnim tukaj še enkrat, da čerke, s katerimi zaznamovam glasove, veljajo le za učitelja; učencu ni treba za zdaj od nikakoršnih glask ali not, ali pa njih imen po čerkah celó nič vediti, temuč naj vse vaje poje ali z zlogom: **1a**, ali pa sklenivši glasove z narokovanimi besedami.

VI. Vaja.

a) Učitelj igra in učenci taktirajo. Poglej II. vajo!

b) in c) 1.) Ponavljanje „sklepa od zdolej“,
 „sklepa od zgoraj“,
 „čveteroreda“ poleg III. IV. in V. vaje.

2.) Učitelj ukaže zapeti „čveterored“ začensí z glasom: c, precej po tem pa „čveterored“ začensí z glasom: g. Tako se uverstijo tedaj sledeči glasovi: c, d, e, f — g, a, h, c. Učitelj jih igra brez počitka za glasom: f, tako le: c, d, e, f, g, a, h, c. Potem celo versto zapoje izrekovaje zlog: **1a**, ter k vsakemu glasu enkrat udari. Precej potem jo igra nazaj, t. j. navzdol: c, h, a, g, f, e, d, c, in ravno tako tudi

zapoje. Učenci zdaj presojujejo: Osem glasov, sestavljenih iz dveh „čveteroredov“, ki si brez prenehljaja nasledujeta. Potem zapojó učenci celo versto naprej in nazaj, t. j. navzgor in navzdol, udarjaje k vsakemu glasu po 1., potem po 2., po 3., po 4.; pa tudi po dva glasova na en udarec. Poslednjič pové učitelj, da se tej vaji pravi: „osmerored.“ (Skala.)

(Dalje prih.)

P a š n i k.

Domovina. (*Spisal Idrjanski.*) Človek! kjer ti je solnce naj prvo zasijalo, kjer so ti mile zvezdice naj prvo lesketale, kjer so ti bliski naj prvo božjo vsegamogočnost oznanovali in ti dušo s pobožnim strahom navdajali, tù je tvoja ljubezen, tvoja mila domovina. — Kjer se je prvo človeško oko ljubeznjivo oziralo k tebi v zibelko, kjer so te tvoja ljuba mati naj prvo v naročji imeli in poljubovali, tvoj oče pa ti lepe nauke v serce sejali, tù je tvoja ljubezen, tvoja mila domovina. — Tù, kjer si v preljubem maternem jeziku pridobuješ potrebnih ved, in se branijo tvoje pravice, je tvoja ljubezen, tvoja mila domovina. In če bi bilo tù golo berdovje in pusto otočje, in če bi živel v uboštvu in trudu, moraš to svojo zibelko vedno ljubiti in je nikoli ne pozabiti. — Kerščanska svoboda tudi ni nikakor prazna sanja in norija; v njej je tvoj pogum, ponos in gotovost, da si od neba. Svoboda pa cvete tam, kjer se smeš obnašati in radovati po navadah svojih očetov in dedov, kjer ti zunanji sovražnik ne jemlje tega, kar pod vladarjevo pravico že od nekdanj uživaš. — Domovina in prava svoboda je tedaj bogastvo, ktero je razum svete vere naj večje in slajše, ki ga imaš in imeti moreš.

Milina. (*Spisal J. Bilec.*) Na sterminj skali stojijo podertine starega, nekdanj močnega in silnega grada. Zgodovina pripoveduje, da so ga trume grozovitih turških roparjev razrušile. Molče opominjajo te podertine slehernega popotnika, naj pomisli, kako je pod solncom vse minljivo, kaj je nekdanj tukaj bilo, in kaj je zdaj. — Ponosne slemena streh in verhoval stolpov so se proti nebu vzdigovali; zdaj kviško stermé zapuščeni, poderti zidovi. Kjer so nekdanj lepe, pozlačene dvorane se razprostirale, raste trava in germovje; in kjer so nekdanj ponosni vitezi s petjem in godbo veselice praznovali, imajo zdaj plašne sove